

Storstrøm
J.nr. NST-422-01317
Ref. kirjo
Februar 2016

NOTAT**Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for Natura 2000-område 169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde**

Forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for Natura 2000-område 169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar ses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>.

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se

www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 8 høringssvar. Svarene har især berørt følgende punkter:

- 1) Lovgrundlag
- 2) Områdeafgrænsning
- 3) Økonomi
- 4) Målsætning
- 5) Datagrundlag og tilstandsvurdering
- 6) Trusler
- 7) Indsatsprogram
- 8) Proces

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter 1 – 11. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Det bemærkes, at hørings svarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over hørings svar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Hørings svarene kan i sin helhed læses på Naturstyrelsens hjemmeside <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>.

Bemærkninger til planforslaget

1) Lovgrundlag

Rosenfeldt Gods skriver, at planforslaget ikke overholder miljømålsloven, idet det er meget ukonkret, hvilket gør det svært for lodsejer at vurdere konsekvenserne. Godset kommenterer i sit hørings svar på en række forhold, der er at finde i den gældende handleplan.

Natura 2000-planen udgør den overordnede ramme for den kommende indsats og har dermed ikke direkte retsvirkning for den enkelte lodsejer. Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne, mens handleplanlægningen er en kommunal myndighedsopgave (dog er Naturstyrelsen myndighed for skovbevoksede, fredskovpligtige arealer). Planernes indsatsprogram vil i videst muligt omfang blive gennemført ved frivillige aftaler.

De kommunale handleplaner skal fremover i højere grad skal være redskab for en forventningsafstemning med organisationer og lodsejere, således at kommunerne får mere tid til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden. De synspunkter, som Rosenfeldt Gods fremfører vedrørende valg af virkemidler og konkrete indsatser, henvises til den kommende dialog med Vordingborg Kommune om de konkrete indsatser til opfølgning på den statslige plan for 2016 – 2021. For så vidt angår indsatser, som knytter sig til de 12 årige skovhandleplaner, ønsker Naturstyrelsen fortsat dialog og samarbejde. Efter udløbet af indeværende planperiode vil der blive gjort status for realiseringen af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Rosenfeldt Gods skriver, at der skal foreligge veldokumenterede, uvildige og beviselige data, som underbygger nødvendigheden af et indgreb. Der bør tages mest muligt hensyn til de produktionsmæssige aspekter, og der skal betales fuld erstatning fra et markedsrelateret grundlag, i det omfang der sker indgreb.

Naturstyrelsen vurderer, at de foreslåede målsætninger og indsatser hviler på en omfattende viden og dataindsamling, som er kvalitetssikret. Natura 2000-planernes indsatsprogram vil i videst muligt omfang blive gennemført ved frivillige aftaler. Langt størstedelen af den foreslåede indsats skal gennemføres på allerede naturbeskyttede arealer, der ikke kan indgå i den intensive landbrugsdrift, og hvor den ønskede indsats og de tilknyttede tilskudsordninger giver mulighed for tilskud og fuld finansiering af projektudgifter. Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af ny natur vil ske i tilknytning til eksisterende natur og derfor kun meget begrænset omfang vil kunne få betydning for andre lodsejere ved f.eks. regulering efter husdyrgodkendelsesloven.

I enkelte planer vil de naturgivne forhold kunne indebære, at den aktive indsats primært vil berøre bestemte arealer. Kan der ikke indgås en rimelig aftale med ejeren herom, kan kommunalbestyrelsen med hjemmel i naturbeskyttelsesloven pålægge ejeren af ejendommen den drift mv., som er nødvendig for at realisere planen. For dokumenterede tab, som en sådan afgørelse påfører ejeren, ydes erstatning.

Rosenfeldt Gods advarer mod overimplementering i forbindelse med det ny planforslag. Den fremtidige indsats skal bygge på professionelle, konkrete vurderinger og overholde proportionalitetsprincippet, så indgrebene bliver mindst mulige.

Spørgsmålet om proportionalitet og andre forvaltningsretlige principper knytter sig først og fremmest til afgørelser i konkrete sager, dvs. i forbindelse med konkrete indsatser på baggrund af den kommende Natura 2000-handleplan.

Alle ovenstående emner er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

2) Områdeafgrænsning

WWF skriver, at beskyttelsen af de marine naturtyper savner integritet, fordi afgrænsningen af habitatområdet ikke følger naturtypernes udstrækning.

Rosenfeldt Gods skriver, at der skal ske en korrektion af områdeafgrænsningen, således at landbrugsarealer mv. udgår af Natura 2000-planen. Godset vedlægger eksempler på det fremførte på ortofotos.

Spørgsmål om Natura 2000-områdernes størrelse og afgrænsning er ikke omfattet af denne høring. Da områderne blev udpeget, var udpegningerne genstand for en selvstændig høring. Grænserne blev trukket således, at områderne skulle rumme den natur og de levesteder, som Danmark er forpligtet til at udpege områder for, samtidig med at man bestræbte sig på at opnå enkle grænser, som så vidt muligt fulgte eksisterende administrative eller fysiske grænser. I forbindelse med digitalisering af områdeafgrænsningerne kan der være opstået tekniske fejl, som Naturstyrelsen løbende retter. På baggrund af en politisk beslutning kan der på et senere tidspunkt blive tale om en egentlig runde med revision af områdegrensene.

For kortlagte stenrev, som fortsætter uden for Natura 2000 områder, medtages de i beskyttelsen i forbindelse med fiskeriregulering.

3) Økonomi

Rosenfeldt Gods skriver, at der skal kompenseres økonomisk for de arealer, som planen vil påvirke, efter markedspriserne på tidspunktet for begrænsningen.

Naturstyrelsen vurderer ikke, at Natura 2000-planerne har erhvervsøkonomisk betydning for jordbrugserhvervet, fordi planerne søges gennemført ad frivillighedens vej og med kompensation

både til konkrete indsatser og eventuelle indkomsttab. Indsatserne i Natura 2000-områderne retter sig mod at sikre og forbedre forholdene for den allerede beskyttede natur og vurderes kun i meget begrænset omfang at komme til at berøre intensivt udnyttede arealer. I enkelte planer vil lokale forhold kunne indebære, at den opfølgende konkrete, aktive indsats vil berøre et intensivt dyrket landbrugsareal. Også i de tilfælde vil indsatsprogrammet i videst muligt omfang blive gennemført ved frivillige aftaler.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4) Målsætning

Rosenfeldt Gods spørger, hvad der menes med sætningen: "Der er i den overordnede målsætning taget højde for områdets naturmæssige potentiale, og for om det rummer forekomster, der er af stor vigtighed nationalt og/eller biogeografisk".

"Forekomster" refererer til, hvad der konkret er fundet i Natura 2000-området med hensyn til arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget. Denne registrering er et resultat af overvågningen som beskrevet i basisanalysen. Den overordnede målsætning tager udgangspunkt i disse konkrete fund og skal samtidig afspejle, hvor vigtige de er.

Næstved Kommune og Vordingborg Kommune spørger, hvorfor en række konkrete målsætninger fra Natura 2000-plan 2010 – 2015 ikke er medtaget i det foreliggende planforslag. Kommunerne nævner endvidere, at der er ændret på måltallene for bestandstal på en række gæs og ænder og spørger til baggrunden for ændringen. De spørger desuden til om måltallet i den gældende første plan stadig er gældende for de arter, der i det nuværende planforslag ikke er målsat. Kommunerne spørger endvidere, hvorfor målsætningen for klyde og havterne er, at kun 75 % af de kortlagte levesteder bringes til eller fastholdes i tilstandsklasse 1 eller 2.

De konkrete målsætninger, der var opstillet i første generations Natura 2000-planer, og som ikke er gentaget i de foreliggende planforslag, reflekterede det særlige fokus, der i de første planer var på 4 udvalgte sigtelinjer. Tilsvarende er der i de nye planforslag et særligt fokus på bl.a. robust natur, og der er på baggrund af et udbygget datagrundlag vedrørende fugle et udvidet fokus på mål og indsats i forhold til denne artsgruppe. Men såvel generelle som konkrete målsætninger fastlagt i forbindelse med den første generation af Natura 2000-planer er fortsat gældende for handleplanmyndighederne. Målsætningerne i de nyeste planforslag skal derfor ses som et supplement til og ikke som en afløser for de første planers målsætninger – for så vidt de ikke omhandler det samme.

Der er for 8 trækfuglearter på nuværende tidspunkt tilstrækkeligt vidensgrundlag til at fastsætte et måltal. Målfastsættelsen er i Natura 2000-planerne foretaget ved en gennemsnitsberegning af de årlige maksimums forekomster i den bedste 6-årige periode siden fuglebeskyttelsesdirektivets tiltrædelse. De 8 arter, hvor NST efter rådgivning fra DCE Aarhus Universitet, har vurderet, at datagrundlaget ud fra en betragtning om ensartet og kvalitetssikret datakvalitet har været muligt

at anvende måltal er: skeand, pibeand, krikand, spidsand, grågå, kortnæbbet gå, bramgå samt sangsvane. For de øvrige trækfugle, hvor det vurderes, at der ikke er tilstrækkeligt vidensgrundlag om bestandsudvikling, benyttes generelle formuleringer til sikring af de pågældende arters levesteder og fødegrundlag.

For foreløbig 16 af de mest truede ynglefugle er der udviklet et tilstands-vurderingssystem for arternes levesteder. For de kolonirugende ynglefugle er der i planerne medtaget pejlemærker. Pejlemærkerne, der tilsvarende er beregnet ud fra 6-års perioder, er ikke egentlige målsætninger, men skal ses som en indikation på levestedernes tilstand, og skal ses som et supplement til målsætningerne.

I første plangeneration blev målsætningen fastlagt på grundlag af den absolutte maksimumsforekomst i et enkelt år efter fuglebeskyttelsesdirektivets ikrafttræden. Naturstyrelsen vurderer, at udgangspunkt i 6 års perioder giver et mere robust grundlag at planlægge ud fra. Metoderne til fastsættelse af målsætninger for yngle- og trækfuglenes levesteder, herunder målsætningen for klyde og havterne, kan ses nærmere beskrevet i dette notat på Naturstyrelsens hjemmeside <http://naturstyrelsen.dk/media/131252/faktuelle-faq-forslag-til-natura-2000-planer-2016-21.pdf>

Dansk Ornitologisk Forening Storstrøm vil gerne vide, hvordan det sikres at planens målsætninger opfyldes, når de fleste fugle ikke er overvåget siden 2009, bortset fra enkelte ynglefugle, der er overvåget et enkelt år siden.

Danmarks Jægerforbund Næstved / Vordingborg mener ikke, at der findes belæg for forskelsbehandlingen i målsætningen for rastende fugle, hvor en del arter er specifikt målsat, mens øvrige arter er målsat mere generelt med at der skal findes egnede raste- og fødesøgningssteder. Danmarks Jægerforbund Næstved / Vordingborg mener endvidere, at planens målsætning for områdets trækfugle bør fokusere på arternes fourageringsmuligheder og derfor sætte en målsætning på knopsvane og blichøne, da forekomsten af disse arter kan bruges som udtryk for udbredelsen af ålegræs.

De data om fugle, som indberettes til EU, og som Danmark er forpligtet til at arbejde efter, bygger på minimum 12-års registreringer. Danmark har senest indberettet data i 2009 og på baggrund heraf opdateret udpegningsgrundlaget i områderne i 2013 efter de EU-retningslinjer, der gælder herfor. For ynglefugle er der, i det omfang de er blevet overvåget, medtaget data frem til 2012 og for de tilbagevendende trækfugle data frem til og med 2009. Der skete en omfordeling af ressourcerne i overvågningsprogrammet fra 2011 for bl.a. at kunne medtage flere arter. Overvågningsfrekvensen for en række arter blev som en følge deraf sat ned.

Naturstyrelsen er enig i, at forekomsten af ålegræs er en vigtig levestedsparameter for flere af de rastende vandfuglearter, fx blichøne og knopsvane. Med et udbygget vidensgrundlag skal der også målsættes for disse arter, men det vil ikke være fyldestgørende i henhold til fuglebeskyttelsesdirektivet kun at målsætte for dem.

WWF spørger, hvordan man forventer at opfylde målsætningen om gunstig bevaringsstatus, dvs. at tilstand og areal stabiliseres eller øges, for de marine naturtyper, når der ikke forekommer en vurdering af tilstanden af naturtyperne.

Rosenfeldt Gods ønsker målsat en kystsikring af den yderste del af Knudshoved Odde af hensyn til oplevelsen af Natura 2000-området.

Der findes endnu ikke tilstandsvurderingssystemer for marine naturtyper og arter. Naturstyrelsen er ved at udarbejde et tilstandsvurderingssystem for rev. For de marine naturtyper sikres stabilisering gennem blandt andet fiskeriregulering, indsatserne i vandområdeplaner mv.

For så vidt angår kystsikring af den yderste del af odden kan oplyses, at hensyn til offentlighedens adgang ikke er et mål for Natura 2000-planlægningen, men vil kunne indgå i en samlet plan for formidlingen af områdets naturværdier. Kystsikring reguleres af kystbeskyttelsesloven.

5) Datagrundlag og tilstandsvurdering

Rosenfeldt Gods skriver, at klokkefrøen ikke er overvåget i perioden 2004 – 2012/2014 som planlagt. Godset spørger, hvad der menes med kvalitetssikrede data.

Næstved og Vordingborg kommuner mener det er en fejl, at der er kortlagt hængesæk i området. Kommunerne kritiserer, at man ikke i planforslagets søjlediagram kan aflæse fordelingen mellem tilstandsklasser for de arealmæssigt små naturtypers vedkommende.

Dansk Ornitologisk Forening Storstrøm skriver, at nogle øer i fuglebeskyttelsesområdet bør kortlægges og levestedsvurderes for henholdsvis fjordterne (Lindholm og Dybsø) og klyde (Avnø Røn), da arterne har ynglet eller stadig yngler her.

Danmarks Jægerforbund Næstved/ Vordingborg anfører, at når rastende bestande af spidsand og skeand i højere grad findes i Dybsø Fjord end Avnø Fjord, skyldes det forskelle i fourageringsmuligheder og ikke forstyrrelse i sidstnævnte fjord.

Data for de dyre- og plantearter, der indgår i Natura 2000-planlægningen, er indsamlet i det nationale overvågningsprogram, hvor der for samtlige relevante arter er sket feltregistrering af arternes forekomst. Der er i planerne alene præsenteret data for fuglearter, der er medtaget på områdernes udpegningsgrundlag. For foreløbig 16 ynglefuglearter og yderligere tre arter - eremit, stor vandsalamander og klokkefrø - er der desuden udviklet et tilstandsvurderingssystem for de pågældende arters levesteder. Både registrering af artsforekomst og kortlægning af artslevesteder er sket i overensstemmelse med de tekniske anvisninger, der er udarbejdet af DCE Aarhus Universitet. Som det fremgår af basisanalysen, er klokkefrø overvåget hvert år i 2004 – 2007 og derefter i 2009 og 2012.

Kvaliteten af data sikres på flere niveauer. Ved selve dataindsamlingen følges en teknisk anvisning, der angiver hvornår og hvordan den enkelte art eller naturtype overvåges i felten. Dette sikrer en ensartet høj datakvalitet på tværs af hele landet. Naturstyrelsens enheder gennemgår efter hver feltsæson de data, som de selv eller deres konsulenter har lagt ind i Naturdatabasen. Først når data er kvalitetssikrede, bliver de godkendt og bliver derved offentligt tilgængelige. Alle data

hørende til en overvågningsopgave det pågældende år trækkes ud af databasen. Datasættet undergår en samlet gennemgang eller analyse, hvorved evt. fejl eller mangler opdages eller afvigende data sammenholdes med feltskemaer.

Ved genkortlægningen i 2010 – 2011 blev der i et område af strandengen mellem Karrebæksminde og Skraverup kortlagt et mindre areal med naturtypen hængesæk. Forekomsten er registreret i naturdatabasen, men kom ikke med i udtræk til kortlag og basisanalyse, da naturtypen ikke findes på udpegningsgrundlaget. Der blev ved kortlægningen registreret en invasiv art (sildig gyldenris) med en dækningsgrad på over 10 %, så forekomsten blev også medtaget i en områdespecifik retningslinje. Da naturtypen imidlertid endnu ikke figurerer på udpegningsgrundlaget, er der ikke belæg for retningslinjen, som vil blive slettet i den endelige plan.

Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise tilstandsklassernes fordeling mere detaljeret end det er tilfældet i planens figurer. For en mere detaljeret præsentation af data henvises der til [MiljøGis](#).

Med hensyn til tilstandsvurderingen af levesteder for ynglefugle vil der i de kommende år blive kortlagt flere levesteder for de 16 hidtil tilstandsvurderede arter, ligesom Naturstyrelsen forventer, at der udvikles yderligere tilstandssystemer for andre ynglefugle. Naturstyrelsen er enig i Jægerforbundets konstateringer vedrørende rastende ænders forekomst i Dybsø og Avnø Fjord. DCE har i øvrigt peget på den sammenhæng, at ænderne søger til Avnø Fjord, når der i højvandsituationer er forringede fødesøgningsmuligheder i Dybsø Fjord.

WWF skriver at der bør udvikles et system til vurdering af naturtilstanden for de marine naturtyper.

Rosenfeldt Gods efterlyser specifik redegørelse for naturtypen "sandbanker" og en række andre naturtyper og arter, som er nævnt i planforslagets områdebeskrivelse. Godset skriver videre, at prædatorernes rolle skal vurderes enkeltvis for arter som klokkefrø, klyde, fjordterne, havterne, grågå, sædgå, spidsand og rødrygget tornskade, så der kan opstilles realistiske mål. Godset mener ikke, at trusselvurderingen passer i alle tilfælde og efterlyser en dynamisk plan, der hurtigt kan tage højde for ændrede trussels-vurderinger.

Danmarks Jægerforbund Vordingborg skriver, at fugletællinger generelt har den svaghed, at der ikke tages højde for fx vandstand og strømforhold, som kan have stor indflydelse på optællingsresultatet.

Der findes endnu ikke tilstandsvurderingssystemer for marine naturtyper og arter. Naturstyrelsen er ved at udarbejde et tilstandsvurderingssystem for rev. For de marine naturtyper sikres stabilisering gennem blandt andet fiskeriregulering, indsatserne i vandområdeplaner mv. For alle de øvrige nævnte habitatnaturtyper samt for klokkefrø foreligger der en tilstandsvurdering med basisanalyse og Natura 2000-planforslag. Målsætningen for arter og naturtyper ligger fast, idet der er en forpligtelse i henhold til habitatdirektivet til at søge opnåelse af gunstig bevaringsstatus for samtlige arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. For arternes vedkommende sker dette ved at søge levestedsforholdene forbedret. Tilstandsvurderingen af

levesteder, som foretages individuelt for de enkelte arter, bygger bl.a. på en vurdering af prædationen.

Optællinger af rastende fugle er udført efter standardiserede metoder, som er beskrevet i DCE's publikationer, bl.a. Videnskabelig Rapport nr. 72 og 132 "Rastende fugle i det danske reservatnetværk, del 1 og 2". En stor del af tællingerne er udført som totaltællinger. For de øvrige har der været tale om at udføre tællinger fra en lang række faste observationspunkter, hvorved også variationer i fuglenes foretrukne opholdssteder burde være fanget ind.

6) Trusler

Næstved og Vordingborg kommuner mener, at prædation fra ræv må være et problem på Dybsø og forstyrrelse muligvis et problem på Lindholm. Kommunerne spørger, om det er tilgroning eller forstyrrelse, der er truslen for fjord- og dværgternernes levested? Danmarks Jægerforbund Næstved/Vordingborg støtter, at der gøres en indsats både for at forbedre beskyttelsen på Lindholm og håndhævelsen af gældende regler.

Rosenfeldt Gods mener, at hejren er overset som trussel i forhold til klokkefrø og efterlyser bedre reguleringsmuligheder med hensyn til krager og store måger.

Danmarks Jægerforbund Næstved/Vordingborg efterlyser en handlingsplan mod prædatorer som mink, krage og store mågearter på Naturstyrelsens arealer. Forbundet mener, at DCE's forstyrrelsesrapport rummer en metodefejl mht. at vurdere spættet sæls sårbarhed ift. sejlads. Da arten er i fremgang opfordrer forbundet til, at der ikke ændres på grænserne for de nuværende reserver for spættet sæl.

Menneskelig forstyrrelse på Lindholm i Karrebæk Fjord er håndteret i en konkret retningslinje i Natura 2000-planforslaget. Naturstyrelsen er enig i, at prædation fra ræv er en reel trussel på mange ynglelokaliteter for kystfugle. Bedømmelse af levestedets tilgængelighed for ræv er en blandt mange parametre, der indgår i tilstandsvurderingen af levestederne. De bidragende parametre og vægtningen af disse for forskellige arter er beskrevet nærmere i Videnskabelig rapport fra DCE nr. 114. Den konkrete vurdering af tilstandsparametrene for en given lokalitet fremgår af naturdatabasen. Naturstyrelsen håber, at det bliver muligt at etablere en forvaltningsvenlig formidling af levestedskortlægningen svarende til den gældende for tilstandsvurderingen af naturtyper på <http://prior.dmu.dk/>

Naturstyrelsen bekæmper rutinemæssigt ræv på egne arealer herunder Dybsø og Avnø og har senest gjort det denne vinter. Styrelsen vurderer ikke, at en handlingsplan for egne arealer ville tjene et særligt formål, idet disse arealer de fleste steder ligger i mosaik med privatejede arealer. Den konkrete indsats med hensyn til regulering af mulige prædatorer som fiskehejre, krage og store mågearter administreres i henhold til vildtskadebekendtgørelsen. Vildtskade opfattes ikke her kun som økonomisk skade i forhold til jordbruget, men også skade i forhold til den øvrige fauna. For så vidt angår spættet sæl henvises til svaret under det følgende punkt.

7) **Indsatsprogram**

Næstved og Vordingborg kommuner spørger, hvorfor de fire sigtelinjer fra Natura 2000-plan 2010 – 2015, som gjorde planen fokuseret, ikke er medtaget i det foreliggende planforslag. Tilsvarende hvorfor en række generelle og konkrete retningslinjer er taget ud. Kommunerne spørger, hvad der ligger i den nye retningslinje om, at kommunen "skal være særligt opmærksom på" udvalgte naturtyper.

Rosenfeldt Gods skriver, at det er kritisabelt og uproportionalt, når det om indsatsen hedder i planforslaget, "at arealdriften skal tilpasses arternes levestedskrav".

Indsatsen i Natura 2000-planerne 2010-15 videreføres. Hvis igangsatte projekter for planperioden 2010-15 ikke i sin helhed er gennemført, når de kommunale handleplaner for 2. planperiode træder i kraft, forudsættes dette at ske i 2. planperiode, med mindre den udestående indsats vil være i strid med nærværende plan. I de nye planer prioriteres en særlig indsats, hvor behovet vurderes at være størst, og hvor der findes ensartede, nationale data til at dokumentere dette. Se videre i det generelle høringsnotat.

Den områdespecifikke retningslinje om at være "særligt opmærksom på" specifikke naturtyper og arter afspejler disses bevaringsstatus (for naturtyperne deres arealmæssige status) i den biogeografiske region generelt. De nævnte naturtyper og arter er i stærkt ugunstig eller moderat ugunstig bevaringsstatus i den kontinentale region.

Med "arealdrift" tænkes der i indsatsprogrammet primært på, hvordan de driftsafhængige forekomster med habitatnaturtyper forvaltes. Det vil eksempelvis sige, at udbindingstidspunktet for kreaturer og fastlæggelse af et givet græsningstryk på en strandeng kan tilpasses hensynet til ynglende vadefugle.

Næstved og Vordingborg kommuner savner en specifik retningslinje vedrørende sikring af sælerne i Avnø Fjord på baggrund af DCE's forstyrrelsesrapport, som er nævnt i basisanalysen.

Friluftsrådet skriver, at selv om de eksisterende færdselsregler på Avnø Fjord måtte blive ændret, bør der fortsat være adgang fra fjorden til shelterpladsen på sydkysten af Avnø.

Dansk Ornitologisk Forening Storstrøm foreslår indsatser, der handler om bekæmpelse af ræv og rotter på øer og holme, forbedret oplysning til brugere af området om hensyntagen til fuglene, herunder skiltning på Enø Overdrev. Endvidere en analyse af forstyrrelsen fra kano- og kajaksejlad i fuglebeskyttelsesområdet og naturgenopretning af Nylands Mose til gavn for bl.a. engsnarre.

Friluftsrådet er tilfreds med de kommende naturplaner og opfordrer til, at naturplejen ledsages af formidling.

For så vidt angår bestanden af spættet sæl i Avnø Fjord blev den af DCE i den såkaldte forstyrrelsesrapport (Videnskabelig rapport nr. 52) vurderet til at være stagnerende, men som det fremgår af nyere data i basisanalysen er der overordnet set en stigende tendens. Det er Naturstyrelsens vurdering, at bestanden generelt ser ud til at trives og være i positiv udvikling. Naturstyrelsen vil med henblik på sikring af sælbestanden i første omgang have fokus på en

vurdering af, om de gældende færdselsregler i medfør af fredningen overholdes, før evt. nye tiltag overvejes. Naturstyrelsen er i det hele taget opmærksom på, at der kan være håndhævelsesproblemer i forhold til de gældende reservatbestemmelser i området og vil vurdere, om den eksisterende skiltning fx på Enø er tilstrækkelig.

Naturstyrelsen laver formidling af naturplejeaktiviteter mv., når det gælder styrelsens egne arealer. For så vidt angår formidling af aktiviteter på privat ejendom henvises til naturbeskyttelsesmyndigheden, nemlig Næstved og Vordingborg kommuner. De øvrige ønsker og forslag til konkrete indsatser henvises til dialogen i handleplansfasen og omkring den opfølgende forvaltning.

8) Proces

Rosenfeldt Gods Godset mener ikke, der har været en dialog forud for fremlæggelsen af planforslaget, hvilket er i modstrid med dets bemærkninger om samarbejde.

Naturstyrelsen har i forbindelse med de forskellige trin i planprocessen været i dialog med interessenter på nationalt niveau og regionalt niveau i overensstemmelse med reglerne herom i miljømålsloven og bemærkningerne til ændringsloven fra 2013. Det har været målsætningen i hele planprocessen at inddrage synspunkter og holdninger så godt som muligt. Planerne fastlægger som udgangspunkt hverken det konkrete omfang, lokaliseringen af den konkrete indsats eller karakteren af den endelige indsats. Erfaringerne fra denne høringsproces vil blive evalueret. Emnet er som de fleste af de øvrige uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside. <http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planlaegningen-2016-2021/>.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for Natura 2000-område 169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde

På baggrund af de indkomne bemærkninger er den områdespecifikke retningslinje vedrørende bekæmpelse af invasive arter i naturtypen hængesæk taget ud af planforslaget.

Der er foretaget justering af teksten i afsnit 1. "Natura 2000-planlægning" og afsnit 4. "Indsatsprogram" - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat. Endvidere henvises der nu under søjlediagrammerne over fordeling af tilstandsklasser for de kortlagte naturtyper, fugle- og artslevesteder til en detaljeret geografisk baseret afbildning i [MiljøGis](#).

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslag for N169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde

20150410171148400 Peter Oxholm Tillisch
20150409163739600 Næstved Kommune
20150409145307300 WWF Verdensnaturfonden
20150409111156800 danmarks Jægerforbund Næstved / Vordingborg
20150409102030100 Vordingborg kommune
2015041223222490 DOF Storstrøm
2015040916321560 Næstved Kommune
2015040713294220 Friluftsrådet